

Número 3, desembre 2011

L'ESMUC, escola Tàndem

Un projecte d'innovació educativa singular i compromès amb l'entorn.

L'entrevista

Entra

Agnès Mauri, violista
Gina Quatrecazes

Dotze dies intensos amb l'European Student Chamber Music Orchestra

Article

Entra

La música que puntualitza la festa

Anaís Falcó

Sant Sebastià a Cadaqués

La música com a teatre

Entra

La música com a teatre
David Drudis

Concert del conjunt de música antiga

Homenatge a Joan Guinjoan

Entra

Homenatge a Joan Guinjoan
Redacció

El compositor celebra els 80 anys a la Residència d'Investigadors

Destacats

- A dues veus
- Article
- La música té la paraula
- L'entrevista

- Premi internacional Joan Guinjoan

Subscriu-te a la nostra revista

Rebràs per correu electrònic les novetats de L'ESMUC digital i podràs afegir comentaris als articles

Veure tots els números de L'ESMUC digital

Recull de tots els continguts publicats

L'ESMUC, escola Tàndem

Un projecte d'innovació educativa singular i compromès amb l'entorn.

Josep Lluís Zaragoza
Director del projecte
Tàndem Esmuc - Escola
Poblenou

[Posa't en contacte](#)

Editorial

Altres publicacions

0

L'Obra Social de Catalunya Caixa patrocina amb el seu mecenatge els Projectes Tàndem, en els quals s'estableix una vinculació col·laborativa entre dues institucions educatives, una de referència i una altra destinatària, al voltant d'un objectiu compartit que és el de millorar la qualitat educativa del centre receptor a través d'un projecte pedagògic singular.

L'ESMUC participa en un dels dos Projectes Tàndem que es posen en marxa aquest curs. Concretament amb l'Escola Poblenou del barri de Provençals de Barcelona, que és el centre destinatari on s'implementarà. L'objectiu principal és el d'eleva el rendiment acadèmic general de l'alumnat de l'escola i dinamitzar el centre, de forma que es converteixi en un centre educatiu atractiu i de qualitat per a l'entorn social. Aquest objectiu es concreta en una sèrie de programes d'actuació centrats en situar la música, l'educació musical del currículum de primària, com a eix transversal de referència. El Departament de Pedagogia de l'ESMUC és el responsable del disseny i l'aplicació dels programes que conformen aquest projecte d'innovació educativa.

La música com a eix transversal del currículum tindrà dues vies d'acció. La primera consistirà en augmentar la càrrega lectiva de l'assignatura de música, de forma que l'alumnat, tots els nens i nenes de l'escola sense excepció, facin una hora de música cada dia de la setmana lectiva. La segona via, la que té un grau de singularitat significatiu, consisteix en què totes les matèries del currículum (medi, matemàtiques, llengües, etc.) facin servir la música en determinades activitats d'aprenentatge de les pròpies matèries. Aquesta vinculació de la música amb la resta de coneixements és més que evident si plantegem el tractament de la música des de la globalitat; és a dir, com un llenguatge, com una ciència amb base matemàtica, com un art d'expressió i comunicació i com un bé cultural que permet relacionar-la amb els valors i les actituds prosocials.

La praxi musical des de l'àmbit individual afavoreix, mitjançant la tècnica i l'expressivitat musical, la sensibilització i el gaudi de tot aquell que la practica, i també promou el desenvolupament de processos cognitius importants com la concentració i l'abstracció. La praxi de la música en grup, per la seva banda, fa emergir emocions i valors de primer ordre, com la cohesió, el respecte, la identitat de grup, la cooperació entre iguals, la sincronia, etc. A més a més, el resultat de fer música plegats i sincronitzats és compartit per tots, a parts iguals, sense competir, sinó com un tot.

Per l'ESMUC, aquest projecte és una oportunitat per aportar el seu coneixement a l'educació musical i cultural del país, des d'una concepció oberta i social en què la música es converteix en una eina per a la millora de la qualitat de l'educació general. L'ESMUC amplia els seu àmbit d'acció com a formadora de músics de qualitat i s'implica d'aquesta manera amb un projecte inserit en el teixit social més proper, col·laborant amb una institució educativa propera que situarà l'educació musical com a eix de la seva praxi educativa.

Comentaris (0)

[+ Afegir un comentari](#)

Contingut Actual

Número 3, desembre 2011

Destacats

- A dues veus
- Article
- La música té la paraula
- L'entrevista

- Premi internacional Joan Guinjoan

Contingut Anterior

- Número 2, novembre 2011
- Número 1, octubre 2011

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
Número 80, octubre 2019
- Número 79, juliol-setembre 2019
Número 79, juliol-setembre 2019
- Número 78, juny 2019
Número 78, juny 2019
- Número 77, maig 2019
Número 77, maig 2019

Veure tots els números de L'ESMUC digital

Què han de formar els conservatoris i escoles de música?

Per la seva mateixa denominació, el Grau Professional dels estudis de música sembla conduir qui els cursa directament cap a la professionalització. Però, per fer-ho, aquesta titulació és insuficient sense el Grau Superior. Els centres que l'imparteixen, doncs, ¿s'han de plantejar aquesta titulació intermèdia amb la visió de prioritzar els estudiants preprofessionals, o potser plantejar-se més aviat de formar ciutadans musicalment cultes?

A dues veus

Altres publicacions

0

Rafael Salinas Tello

(Ph. D). Professor de piano i de Teoria de la interpretació a l'Esmuc

Núria Sempere Comas

Professora de l'Esmuc i directora del Centre de les Arts de l'Hospitalet de Llobregat

Les escoles de música tenen un paper fonamental dins la cultura d'un país. Apropen la música com a experiència vivencial a la majoria de sectors de la població. Per això cal que puguin desglossar una oferta variada i de qualitat, a càrrec de professionals especialitzats. Oferir resposta a la demanda de música que fa la societat actual (sensible també a altres cultures, als adults, als nens amb discapacitats...) és una tasca complexa però molt necessària. Aquesta resposta hauria d'abraçar realitats musicals diverses (tradicional, pop&rock, jazz, acadèmica...) i hauria de contemplar, almenys, dues vessants: l'anomenada "lúdica" i la professionalitzadora.

Si bé és cert que ambdues no son excloents (un bon exemple en són les bandes de música valencianes), la veritat és que, al contrari que la majoria de països europeus, nosaltres no tenim atesa la segona vessant.

Primerament és recomanable que aquests estudis siguin públics, amb esperit de servei i d'inversió en el potencial autòcton. Han d'estar integrats amb la resta d'estudis generals per evitar la sobrecàrrega absurda de continguts i activitats. Les classes haurien de tenir lloc en un mateix centre per aprofitar recursos i augmentar el temps i la qualitat de l'estudi.

Pel que fa a la formació musical, ha d'estar dividida en tres parts: el que anomenem la "gramàtica musical" (anàlisi, harmonia, història...), la formació instrumental i la formació auditiva (com a activador de la capacitat expressiva del individu). Tot ha de tenir una vinculació directa amb la pràctica, una interrelació dinàmica amb la societat, i ha d'estar sotmès a un constant procés d'avaluació (interna i externa), tant de processos com de resultats.

Aquesta vessant formativa ha de ser el gruix que conformi el pre-grau i la pedrera de futurs professionals de la música, tal com succeeix en l'esport o la dansa. L'especificitat de l'educació artística amb un objectiu professionalitzador respon a un perfil d'alumne que no només mostra habilitats o capacitats innates (creativitat, fiabilitat, memòria...) sinó també vocació i voluntat. En aquests casos es requereix una formació primerenca i especialitzada.

Cal doncs que les escoles de música puguin oferir una formació diversificada i de qualitat, sensible a diferents realitats musicals, però també acollir -almenys algunes d'elles i per primer cop a la nostra història- una opció professionalitzadora que doni resposta a un ample espectre de la població i eviti que els nostres talents es perdin o hagin de marxar fora del país.

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 3, desembre 2011

Destacats

- A dues veus
- Article
- La música té la paraula
- L'entrevista

- Premi internacional Joan Guinjoan

Contingut Anterior

Números anteriors

- **Número 81, gener 2020**
Número 81, gener 2020
- **Número 80, octubre 2019**
Número 80, octubre 2019
- **Número 79, juliol-setembre 2019**
Número 79, juliol-setembre 2019
- **Número 78, juny 2019**
Número 78, juny 2019
- **Número 77, maig 2019**
Número 77, maig 2019

Veure tots els números de L'ESMUC digital

Què han de formar els conservatoris i escoles de música?

Per la seva mateixa denominació, el Grau Professional dels estudis de música sembla conduir qui els cursa directament cap a la professionalització. Però, per fer-ho, aquesta titulació és insuficient sense el Grau Superior. Els centres que l'imparteixen, doncs, ¿s'han de plantejar aquesta titulació intermèdia amb la visió de prioritzar els estudiants preprofessionals, o potser plantejar-se més aviat de formar ciutadans musicalment cultes?

A dues veus

Altres publicacions

0

Rafael Salinas Tello

(Ph. D). Professor de piano i de Teoria de la interpretació a l'Esmuc

Núria Sempere Comas

Professora de l'Esmuc i directora del Centre de les Arts de l'Hospitalet de Llobregat

Qui pot dubtar que les escoles de música fan músics? És clar que en fan! Les escoles de música formen persones capaces d'expressar-se musicalment i, lògicament, d'entre aquestes persones n'hi ha que se senten cridades a dedicar-se professionalment a la música.

En els darrers 15 anys hem assistit a un procés de democratització de l'educació musical a través de la xarxa d'escoles de música. Una xarxa que ha estès l'oferta pública a cada cop més persones i territoris; que ha obert el ventall de les músiques escolaritzades trencant amb la dominació de la música clàssica sobre la resta d'estils; que ha integrat col·lectius que històricament n'havien quedat fora per raons socials; que ha posat al dia les metodologies; i que ha consolidat conjunts instrumentals i vocals arreu de Catalunya.

Podem parlar doncs d'un fals debat sobre la qualitat i l'excel·lència, alimentat sovint per interessos corporatius, que en més d'una ocasió ha posat entrebancs a incorporar al sistema un percentatge de la població catalana equiparable al dels països del nostre entorn europeu.

Les dades estadístiques que ens ofereix la Unió Europea d'Escoles de Música (EMU) són concloents: a Holanda, per exemple, amb una mica més del doble d'habitants que Catalunya, hi ha 12 vegades més alumnes a les escoles de música.

Tot i que en els països del nostre entorn no hi ha, percentualment parlant, més estudiants al grau superior de música, sí que hi ha molts més estudiants a les escoles de música. Sembla lògic aleshores pensar que aquesta major densitat té conseqüències positives sobre el perfil dels estudiants de grau superior i sobre el desenvolupament de la comunitat.

En un moment on totes les conquestes del nostre estat del benestar es posen en qüestió, hem de defensar el valor públic de les escoles de música: Pel mateix valor intrínsec de la pràctica musical, però també pel seu valor com a instrument de cohesió social i d'èxit escolar i pel valor institucional que s'han guanyat als pobles o ciutats on han esdevingut motors de la pràctica musical de la comunitat.

Una pràctica musical que trenca la predestinació social dels col·lectius més desfavorits, que aporta no només valors com l'esforç, la disciplina i la col·laboració mútua, sinó que també combat l'alienació que es desprèn de l'absència de pràctica cultural, sigui musical o no: alumnes que aprenen no només a tocar en grup, sinó que descobreixen tot un llegat musical ric i divers i qüestionen els estereotips racials i culturals.

La pràctica musical a les escoles de música mostra als alumnes que hi ha altres móns. I que són aquí.

Contingut Actual

Número 3, desembre 2011

Destacats

- A dues veus
- Article
- La música té la paraula
- L'entrevista

- Premi internacional Joan Guinjoan

Contingut Anterior

Números anteriors

- **Número 81, gener 2020**
Número 81, gener 2020
- **Número 80, octubre 2019**
Número 80, octubre 2019
- **Número 79, juliol-setembre 2019**
Número 79, juliol-setembre 2019
- **Número 78, juny 2019**
Número 78, juny 2019
- **Número 77, maig 2019**
Número 77, maig 2019

Veure tots els números de L'ESMUC digital

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Destaquem

"La música és el motor de la meva feina"

Joan Martí: el Mestre Artesà

La música com a teatre

Concert del conjunt de música antiga

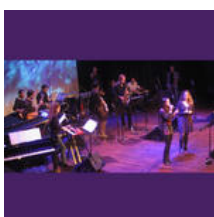
Homenatge a Joan Guinjoan

El compositor celebra els 80 anys a la Residència d'Investigadors

Dos mons en deu minuts

Concert de la 4a Fira del Llibre de Música i la Partitura

Ritmes llatins amb els estudiants de l'ESMUC

La doble actuació dels combos *Latin* i *Brasil* va escalfar la sala 2 de l'Auditori

Concert interactiu per a nens i nenes

Una col·laboració més de l'ESMUC amb TV3

Es posa en marxa el projecte Tàndem

El projecte d'Escoles Tàndem vol millorar els resultats educatius convertint la música en l'eix vertebrador del currículum de Primària.

Contingut Actual

Número 3, desembre 2011

Destacats

- A dues veus
- Article
- La música té la paraula
- L'entrevista

- Premi internacional Joan Guinjoan

Contingut Anterior

- Número 2, novembre 2011
- Número 1, octubre 2011

Números anteriors

- [Número 81, gener 2020](#)
Número 81, gener 2020
- [Número 80, octubre 2019](#)
Número 80, octubre 2019
- [Número 79, juliol-setembre 2019](#)
Número 79, juliol-setembre 2019
- [Número 78, juny 2019](#)
Número 78, juny 2019
- [Número 77, maig 2019](#)
Número 77, maig 2019

Veure tots els números de L'ESMUC digital

"La música és el motor de la meva feina"

Joan Martí: el Mestre Artesà

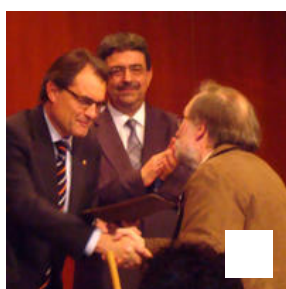
Esther Navarro
Estudiant de Musicologia
de l'ESMUC

Posa't en contacte

Destaquem

Altres publicacions

0

Joan Martí i Llobet, de Sant Esteve de Palautordera, constructor d'instruments de corda, amb 44 anys d'experiència al darrere, va ser guardonat amb el diploma Mestre Artesà, en un acte presidit per Artur Mas al Palau de la Generalitat de Catalunya, el passat dilluns 29 de novembre. L'artesà va obtenir aquesta distinció "per la seva excel·lent trajectòria en la construcció i restauració de clavicèmbals i clavicordis, la qualitat tècnica demostrada i el rigor musicològic". La col·laboració d'aquest gran artesà amb L'Escola Superior de Música de Catalunya es materialitza en la tasca docent que du a terme amb pràctiques d'organologia per als alumnes, així com en els instruments dels quals poden disposar per al seu estudi personal: els clavicordis italians Trasuntini i Guiusti, el clavicordi Johann H. Sibermann o la còpia del clavicèmbal alemany de Christian Zell; és per això, juntament amb la seva gran qualitat humana i passió per la seva feina, que l'ESMUC

va proposar la seva candidatura per als diplomes corresponents al 2011.

El guardó Mestre Artesà és atorgat pel conseller d'Empresa i Ocupació a proposta de la Comissió Sectorial d'Artesania del Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya. Per donar el seu reconeixement, el Departament d'Empresa i Ocupació procedeix a valorar una sèrie de criteris, com ara els anys d'experiència professional (15 com a mínim), el domini tècnic de l'ofici, els anys de mestratge en el taller, la tasca pedagògica desenvolupada, els premis i reconeixements obtinguts, l'aportació i/o innovació a la tradició i les exposicions. Es valora també el grau de risc d'extinció que pugui tenir l'ofici i la seva potenciació.

Vint artesans més, amb el suport d'altres institucions, ajuntaments, escoles, etc. van ser distingits amb aquest diploma: vidriers, joiers, floristes, teixidors, terrissaires, vitrallers, ceramistes... van representar fins a onze oficis diferents escampats per tota Catalunya.

El conseller d'Empresa i Ocupació, Francesc Xavier Mena, va ser l'encarregat d'obrir l'esdeveniment, descrivint la tasca i els objectius del Consorci, així com el seu paper i els criteris de valoració per a l'entrega de diplomes. Miquel Rodríguez, gerent del Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya, va llegir la resolució de concessió dels guardons Mestre Artesà 2011. El president de la Generalitat, Artur Mas, va concloure amb un discurs on va deixar palès que l'objectiu d'aquest acte commemoratiu i del centre Artesania Catalunya és el de valorar el treball d'aquestes persones, que constitueixen el nostre patrimoni més valuós.

Finalment, cal dir que l'acte inaugura la celebració del 25è aniversari del centre d'Artesania Catalunya, amb una programació d'activitats que finalitzaren el passat diumenge 4 de desembre i que es concentraren a Fira Barcelona. L'exposició i venda de productes artesans catalans va comptar amb més de 120 expositors de diferents sectors i oficis.

Joan Martí, entre Josep Borràs, director de l'ESMUC, i Antoni Flotats, responsable del parc d'instruments.

Contingut Actual

Número 3, desembre 2011

Destacats

- A dues veus
- Article
- La música té la paraula
- L'entrevista

- Premi internacional Joan Guinjoan

Contingut Anterior

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
Número 80, octubre 2019
- Número 79, juliol-setembre 2019
Número 79, juliol-setembre 2019
- Número 78, juny 2019
Número 78, juny 2019
- Número 77, maig 2019
Número 77, maig 2019

Veure tots els números de L'ESMUC digital

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

La música com a teatre

Concert del conjunt de música antiga

David Drudis
Estudiant de Musicologia
de l'ESMUC

[Posa't en contacte](#)

Destaquem

Altres publicacions

0

Lorenzo Coppola, dirigint els assajos previs al concert.

Els malauradament pocs que vàrem assistir el passat dimarts 22 de novembre al concert del Conjunt de Música Antiga de l'ESMUC vàrem gaudir de programa doble: d'una banda, els músics van interpretar un programa (també doble) integrat per tres àries de diferents òperes de Mozart i la *Simfonia 71 en si bemoll major* de Haydn; de l'altra, les freqüents explicacions de Lorenzo Coppola –director del projecte però, va insistir-hi, no del conjunt– es van convertir en una mena de conferència magistral sobre la relació entre la música simfònica i l'òpera durant l'anomenat període galant.

Jo ja havia tingut la sort d'assistir a alguna de les conferències musicals de Lorenzo Coppola al Museu de la Música, però admeto que no esperava un enfoc semblant de cara a aquest concert i vaig quedar molt gratament sorprès. Les explicacions, que inicialment semblaven una manera de fer temps (un retard del *concertino*, el professor Pablo Valetti) es van prodigar i

van servir per explicar-nos de manera molt clara i instructiva la idea que hi havia darrera d'aquest projecte: les moltes semblances entre l'òpera i la simfonia durant el període galant i com això pot ajudar els intèrprets i el públic a entendre-les millor. A més, Coppola ens va explicar alguns dels criteris històrics i personals que hi havia volgut aplicar: el conjunt tocava sense director i se'ls havia prohibit vestir-se de negre (en paraules de Coppola, "un concert no és un funeral!")

El Conjunt de Música Antiga no només no va decebre, sinó que va interpretar les peces a un nivell que no em podia esperar, ateses les circumstàncies del concert (a la falta del concertino hem d'afegir-hi que el repertori només s'havia treballat tres dies). La uniformitat del so del conjunt, el control de les dinàmiques i l'expressivitat dels cantants em va fer pensar que, com proposava Coppola, els intèrprets entenien perfectament allò que la música explicava.

Coppola es va adreçar al públic després de cada peça, explicant-nos cada particularitat i proposant-nos que paréssim atenció al *codi* de la música. Abans de començar la *Simfonia 71* ens va explicar que aquesta música simfònica tenia un discurs, explicat en el mateix codi de l'òpera, un codi que era familiar per a un públic que assistia constantment als teatres. La simfonia, sense text, ens explicava doncs les mateixes històries que l'òpera, que totes les òperes, les històries eternes que encara ens agrada que ens expliquin una vegada i una altra al cinema.

El conjunt ens va obsequiar, a més, amb un bis consistent en un moviment de la Simfonia 78 de Haydn que l'incombustible Coppola ens va *interpretar*, explicant-nos amb gestos i paraules, mentre sonava la música, la història d'una noia a punt de casar-se, com tenia un malson i en despertar-se l'hi explicava al seu promès. Efectivament, la música va esdevenir imatge (amb una mica d'imaginació), i la proposta de Coppola s'havia entès perfectament.

Dimarts vaig sortir del concert de molt bon humor: el que em van transmetre els músics i el director. A més d'oferir-nos un nivell interpretatiu considerable, donaven tota la impressió (i estic convençut que no pas només per l'ambient informal creat amb el vestuari i les xerrades) d'estar disfrutant amb la seva feina.

Comentaris (0)

[+ Afegir un comentari](#)

Contingut Actual

Número 3, desembre 2011

Destacats

- A dues veus
- Article
- La música té la paraula
- L'entrevista

- Premi internacional Joan Guinjoan

Contingut Anterior

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
Número 80, octubre 2019
- Número 79, juliol-setembre 2019
Número 79, juliol-setembre 2019
- Número 78, juny 2019
Número 78, juny 2019
- Número 77, maig 2019
Número 77, maig 2019

Veure tots els números de L'ESMUC digital

Homenatge a Joan Guinjoan

El compositor celebra els 80 anys a la Residència d'Investigadors

Posa't en contacte

Contingut Actual

Número 3, desembre 2011

Destacats

- A dues veus
- Article
- La música té la paraula
- L'entrevista

Destaquem

Altres publicacions

0

El compositor català de música contemporània, Joan Guinjoan, va complir 80 anys el passat 28 de novembre i, precisament aquest dia, des de la Residència d'Investigadors de Barcelona, la Biblioteca Nacional de Catalunya i l'ESMUC es va voler organitzar un concert homenatge. La iniciativa es va arrodonir, no només amb la presència del mestre, sinó també amb la seva participació com a pianista.

Després de la presentació de l'acte pel director de la Residència d'Investigadors, el doctor Francesc Farrés, l'homenatge va començar amb una conferència de la doctora en Musicologia per la Universitat de Cambridge Tess Knighton, entorn de la figura i l'obra de Joan Guinjoan. Tot seguit va començar el concert, amb diferents temes interpretats al piano per Ma. Rosa Llorens, Alfonso Calderón de Castro i pels cantants Maria

Hinojosa i Joan Martín-Royo. El moment esperat de la nit va ser la interpretació del *Cant espiritual indi* a càrrec del mateix Guinjoan al piano i amb la veu de la soprano Maria Hinojosa, que va deixar als assistents una imatge per al record intemporal.

Posteriorment, un grup Instrumental de l'ESMUC, dirigit per Xavier Puig i amb Maria Hinojosa i Joan Martín-Royo com a solistes, va interpretar la composició del mestre Guinjoan *El Diari*, escrita a partir d'un text de naturalesa irònica de Josep M. Espinàs.

L'acte també va comptar amb la presència de l'Honorable conseller de Cultura, Ferran Mascarell, que va pronunciar unes paraules de reconeixement a la figura del compositor, i amb la sala d'actes de la residència plena per brindar un merescut homenatge al mestre Guinjoan.

L'estreta relació de l'ESMUC amb el compositor de Riudoms es remunta als inicis de l'Escola, quan Guinjoan va voler donar el seu suport donant el seu nom al Concurs Internacional per a Joves Compositors que el departament de Teoria, Composició i Direcció de l'Escola organitza cada any amb gran èxit, i que enguany ha convocat la seva desena edició.

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

- Premi internacional Joan Guinjoan

Contingut Anterior

Números anteriors

- **Número 81, gener 2020**
Número 81, gener 2020
- **Número 80, octubre 2019**
Número 80, octubre 2019
- **Número 79, juliol-setembre 2019**
Número 79, juliol-setembre 2019
- **Número 78, juny 2019**
Número 78, juny 2019
- **Número 77, maig 2019**
Número 77, maig 2019

Veure tots els números de L'ESMUC digital

Dos mons en deu minuts

Concert de la 4a Fira del Llibre de Música i la Partitura

Magalí Sala
Estudiant de Musicologia de l'Esmuc

[Posa't en contacte](#)

Contingut Actual

Número 3, desembre 2011

Destacats

- [A dues veus](#)
- [Article](#)
- [La música té la paraula](#)
- [L'entrevista](#)

Destaquem

Altres publicacions

0

Simon Wildau,
interpretant *Soliloqui IV* de
Joaquim Homs.

Quan Simon Wildau va tancar els ulls quatre segons abans de tocar la primera nota, es va fer el silenci absolut a la sala. L'intendent començà a tocar *Soliloqui IV* del compositor català Joaquim Homs (Barcelona 1906-2003), una obra mellosa i impregnada de la sonoritat contemporània. Les quinze persones del públic escoltàvem molt receptivament el discurs que ens oferia el guitarrista. Hi havia tanta atenció i expectativa entre els oients que ningú no movia ni un dit, per por d'esquerdar bruscament la relació entre el silenci del públic i el so generós de la guitarra. Homs busca diferents sonoritats de l'instrument de manera que vam poder sentir des del so més íntim i avellutat fins a un so més extravertit i obert en un monòleg per a guitarra que necessita un comunicador convençut per a fer-la arribar a l'oient. Els aplaudiments es van fer esperar durant uns segons i van ser sincers, relaxats i amb un somriure als llavis del públic. Pietat Homs, la filla del compositor, es va aixecar tot xiuxieujant que li havia agradat molt.

Després de l'obra introspectiva d'Homs, *El Circ* de Xavier Boliart ens va fer somriure, canviar de postura, observar els moviments plens d'energia de les dues pianistes (Meritxell Brugué i Marta Puig) i, sobretot, ens va deixar imaginar. L'obra que el mateix compositor havia escrit originalment per a banda simfònica i després arranjat per a piano a quatre mans està dividida en varis moments. Sempre amb melodies i harmonies suggerents, crea diferents ambients: alguns més oberts i sonors, d'altres més misteriosos on les alteracions del tempo donen sensació d'atemporalitat. També aquesta obra del s. XX català va ser molt ben acollida pel públic.

Després d'aquestes dues obres de curta durada, el concert es va cloure amb unes paraules de l'Elisenda Climent, representant de l'organització de la 4a Fira del llibre de música i la partitura, agraint la participació dels intèrprets i del públic i animant-nos a la recerca i interpretació de les obres dels compositors catalans: de fet, l'objectiu principal de la Fira és precisament el d'acostar els estudiants de l'ESMUC, sovint a través del professorat, a l'obra dels compositors catalans del s.XX. Les editorials presents, situades al vestíbul de l'escola en taules, van oferir descomptes per a qui volgués comprar alguna partitura o CD però el més important és que les partitures van ser fullejades durant tot el dia i les persones representants de cada editorial van estar a plena disposició oferint catàlegs, targetes, informant, etc.

Comentaris (0)

[+ Afegir un comentari](#)

- [Premi internacional Joan Guinjoan](#)

Contingut Anterior

Números anteriors

- [Número 81, gener 2020](#)
Número 81, gener 2020
- [Número 80, octubre 2019](#)
Número 80, octubre 2019
- [Número 79, juliol-setembre 2019](#)
Número 79, juliol-setembre 2019
- [Número 78, juny 2019](#)
Número 78, juny 2019
- [Número 77, maig 2019](#)
Número 77, maig 2019

Veure tots els números de L'ESMUC digital

Ritmes llatins amb els estudiants de l'ESMUC

La doble actuació dels combos *Latin* i *Brasil* va escalfar la sala 2 de l'Auditori

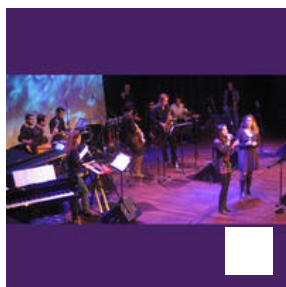
Redacció ED

Posa't en contacte

Destaquem

Altres publicacions

0

Organitzada pel Departament de Jazz i Música Moderna de l'ESMUC, el passat dimarts 29 de novembre, la Sala 2 Oriol Martorell de l'Auditori de Barcelona va acollir una doble actuació dels combos de música llatina i de música brasilera, dirigits pel professor Eduardo Tancredi. Els assistents al concert, que s'emmarcava dins de les activitats que l'Escola ha dedicat a *La Marató* de TV3, van poder col·laborar amb donatius que es destinaran íntegrament a l'edició del programa d'enguany, dedicat a la regeneració i trasplantament d'òrgans i teixits.

Els combos dirigits per l'Eduardo Tancredi van mostrar la tasca realitzada des del departament de Jazz i Música Moderna, amb la formació del curs passat (Latin) i la d'enguany (brasiler).

El concert va començar amb l'actuació del combo brasiler, que va interpretar els tres primers temes del programa. *Lua Soberana*, d'Ivan Lins, va ser interpretada per les vocalistes Gemma Humet i Laia Rius, i amb un acompanyament que incitava al ball. Van seguir els temes *Mixing*, d'Airto Moreira, i *Tanbaingo*, de Tancredi, amb força professionalitat i molt bones maneres. Posteriorment va arribar el torn del combo de latin jazz que va arriscar i animar encara més els assistents, amb un Tancredi fent de mestre de cerimònia, amb una energia que encomanava la resta de músics i el propi públic, i amb interpretacions d'elevada temperatura.

Amb temes de repertori ben escollit, amb creadors com ara Airto Moreira, Joao Donato, Michel Camilo, Cubanismo, i el propi Tancredi, el concert va deixar el públic amb ganes de més; especialment, després de la interpretació de *Psychedelic Blues*, de Willie Bobo, amb tots els músics sobre l'escenari. Sens dubte, un concert per demostrar que hi ha fusta i material sensible per fer latin jazz de qualitat, també des de les aules.

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 3, desembre 2011

Destacats

- A dues veus
- Article
- La música té la paraula
- L'entrevista

- Premi internacional Joan Guinjoan

Contingut Anterior

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
Número 80, octubre 2019
- Número 79, juliol-setembre 2019
Número 79, juliol-setembre 2019
- Número 78, juny 2019
Número 78, juny 2019
- Número 77, maig 2019
Número 77, maig 2019

Veure tots els números de L'ESMUC digital

Concert interactiu per a nens i nenes

Una col·laboració més de l'ESMUC amb TV3

Zoraida Marquès
Estudiant de Musicologia de l'ESMUC

Posa't en contacte

Destaquem

Altres publicacions

0

El passat dissabte 26 de novembre es va dur a terme un concert interactiu en col·laboració amb La Marató de TV3. Es van fer dues sessions d'una hora de durada, una a les 11 h i l'altra a les 12.15 h a l'aula d'orquestra de l'ESMUC.

El concert va començar amb una breu presentació de l'Electric Colour Orchestra i amb una explicació de l'innovador format que tindria el concert. En tractar-se d'un concert interactiu, els veritables protagonistes van ser tots els nens i nenes que hi van acudir per poder tocar, juntament amb L'Electric Colour Orchestra, la sintonia de La Marató de TV3, *You raise me up*.

L'Electric Colour Orchestra és una formació de corda amb 15 instrumentistes dirigida per Raul Patiño que fusiona un repertori clàssic i modern. Com a mostra d'això, el programa de concert que ofería estava

format per tres peces ben diferents entre elles: *Chick*, de Paquito de Rivera; *S'escorçana*, de Joan Aymerich i *You raise me up* de Rolf Lovland. Abans de començar amb el concert pròpiament dit, es van realitzar un parell d'assajos amb tots els nens per unificar tota la orquestra. Primer de tot s'hi van afegir els nens que havien portat el seu instrument des de casa, violinistes, violoncel·listes, flautistes i guitarristes, i posteriorment s'hi van afegir els percussionistes. Després d'haver fet un parell de proves per acabar de quadrar-hi tothom, va començar el concert. La primera peça interpretada, *S'escorçana*, de Joan Aymerich, va córrer a càrrec d'un quartet de corda solista i orquestra de corda amb quartet de jazz. S'hi van succeir dos solos improvisats: un de piano a càrrec de Marco Mezquida i després un de violí a càrrec de l'Apel·les Carod. La segona obra interpretada va ser *Chick*, de Paquito de Rivera, que va ser estrenada de manera impecable per l'orquestra. Per tancar el concert van interpretar *You raise me up* on es van afegir tots els petits grans músics.

Els nens, amb la seva espontaneïtat i frescor, van aconseguir un gran final de concert, en què tota la sala, plena de pares amb somriures d'orella a orella, es va aixecar i va aplaudir fortament. Enhorabona per la iniciativa de La Marató de TV3 i a tots els nens que van fer possible aquest magnífic concert.

A més a més d'aquest concert, per col·laborar amb la causa de La Marató de TV3, es van dur a terme tres concerts més. El primer que es va realitzar va ser el dia 15 de novembre a càrrec del departament de Pedagogia, un concert basat en l'obra de Debussy *La caps de joguines*. El segon acte va estar organitzat pel departament de Música Antiga i es va realitzar el dia 22 de Novembre a la sala Tete Montoliu de l'Auditori, un projecte dirigit per Lorenzo Coppola. El tercer concert el van oferir estudiants del departament de Jazz i Música moderna el dia 29 de novembre a la sala Oriol Martorell de l'Auditori. Per contribuir amb La Marató, tot i que aquests concerts eren gratuïts, s'hi podia fer un donatiu. El total recaptat van ser 650 euros, 400 dels quals en el concert interactiu, on la participació del públic va ser més nombrosa.

Per a més informació sobre el concert interactiu: <http://www.tv3.cat/videos/3829310/La-musica-amb-La-Marato>

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 3, desembre 2011

Destacats

- A dues veus
- Article
- La música té la paraula
- L'entrevista

- Premi internacional Joan Guinjoan

Contingut Anterior

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
Número 80, octubre 2019
- Número 79, juliol-setembre 2019
Número 79, juliol-setembre 2019
- Número 78, juny 2019
Número 78, juny 2019
- Número 77, maig 2019
Número 77, maig 2019

Veure tots els números de L'ESMUC digital

Es posa en marxa el projecte Tàndem

El projecte d'Escoles Tàndem vol millorar els resultats educatius convertint la música en l'eix vertebrador del currículum de Primària.

Posa't en contacte

Destaquem

Altres publicacions

0

Josep Lluís Zaragoza, director del projecte, durant la seva presentació.

L'ESMUC participa al [projecte Escoles Tàndem de l'Obra social de CatalunyaCaixa](#), juntament amb l'Escola Poblenou de Barcelona, amb un projecte de partenariat que vincula els dos centres docents en un projecte educatiu on la música és l'eix transversal de tots els ensenyaments que es donen als estudiants de Primària.

El projecte d'Escoles Tàndem compta amb la col·laboració del Departament d'Ensenyament, l'ESMUC, i les escoles de Primària Poblenou i Mossèn Jacint Verdaguer. La iniciativa promou el partenariat, durant tres anys, entre escoles i institucions de referència amb l'objectiu de millorar els resultats acadèmics dels estudiants i així reduir el fracàs escolar.

La presentació de l'acte va tenir lloc el passat dimecres 16 de novembre a La Pedrera i va comptar amb la presència de: Irene Rigau, Hble. Consellera d'Ensenyament i Presidenta del patronat de la Fundació per a l'ESMUC, Manel Rosell, president de CatalunyaCaixa Obra Social, Marta Lacambra, directora general de CatalunyaCaixa Obra Social, Gerard Ardanuy, president de l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona, Josep Lluís Zaragoza, director del Projecte Tàndem per part de l'ESMUC, i Núria Lacasa, directora de l'escola pública Mossèn Jacint Verdaguer.

El projecte educatiu de les Escoles Tàndem gira a l'entorn d'una especialització en una matèria singular que vertebrava el currículum de les escoles. La idea parteix de l'anàlisi de les *Magnet Schools* dels Estats Units, escoles públiques que s'especialitzen en una matèria (p. ex. Matemàtiques, art, música) de manera que els estudiants acaben tenint un coneixement profund en aquesta àrea i al mateix temps es milloren els resultats generals del centre educatiu.

L'ESMUC fa tàndem amb l'Escola Poblenou, situada al barri Provençals de Poblenou de Barcelona, un centre públic d'educació infantil i primària d'una línia que té un total de 198 alumnes i 17 professors.

El projecte s'implementa en les diverses àrees de coneixement del currículum, on el professorat (no especialista de música) vincularà els continguts i activitats d'aprenentatge propis de l'àrea de coneixement corresponent a determinats àmbits de coneixement musical. Aquests continguts musicals seran tractats singularment des de la perspectiva de cada àrea (Medi, Llengües, Matemàtiques, Educació física, etc.). D'aquesta manera, la música no només serà abordada des dels procediments singulars de l'àrea (percepció, interpretació, i creació), sinó com un art, una tecnologia, un llenguatge, una ciència, i un coneixement axiològic de fortes implicacions formatives i socialitzadores.

L'assignatura de música també assolirà una càrrega lectiva significativa per a què tot l'alumnat de l'escola desenvolupi unes habilitats musicals pràctiques, perceptives i interpretatives contrastades, amb la instrucció i la guia del professorat especialitzat.

Aquestes dues línies es complementaran amb un programa d'activitats i de màrqueting educatiu dirigides a l'entorn social del centre. El projecte, que dirigeix el professor Josep Lluís Zaragoza, està coordinat pel departament de Pedagogia de l'ESMUC.

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Contingut Actual

Número 3, desembre 2011

Destacats

- A dues veus
- Article
- La música té la paraula
- L'entrevista

- Premi internacional Joan Guinjoan

Contingut Anterior

Números anteriors

- [Número 81, gener 2020](#)
Número 81, gener 2020
- [Número 80, octubre 2019](#)
Número 80, octubre 2019
- [Número 79, juliol-setembre 2019](#)
Número 79, juliol-setembre 2019
- [Número 78, juny 2019](#)
Número 78, juny 2019
- [Número 77, maig 2019](#)
Número 77, maig 2019

Veure tots els números de L'ESMUC digital

La música que puntualitza la festa

Sant Sebastià a Cadaqués

Anaïs Falcó Ibáñez
Graduada en Musicologia
per l'ESMUC

Posa't en contacte

Contingut Actual

Número 3, desembre 2011

Destacats

- A dues veus
- Article
- La música té la paraula
- L'entrevista

Article

Altres publicacions

0

Sardanes al migdia

Entrar en festa implica sortir de la quotidianitat. El dia de festa és un dia sagrat pel poble que el té, i a Cadaqués és també així. Sant Sebastià és l'ermita que hi ha fora del nucli urbà, elevada a la muntanya, i és a la vegada la festa que s'hi celebra un cop l'any per la diada del sant. És una d'aquestes festes en què es puja al santuari a fer la missa i a la vegada es dina pel voltant. L'espai i el temps es construeixen únicament per a aquest dia, i la música és l'encarregada de dotar de contingut la narració del temps i enllaçar els elements de l'espai figurat.

Quan percebem el poble

Pujar en una ermita comporta un desplaçament que sovint es fa a peu. Durant aquest desplaçament es transporta el cos cap a la festa. Distanciar-se del poble per poder sentir-lo provoca fer-lo abastable i construir-lo amb

aspectes simbòlics i sensorials, despullar-lo. Des de dalt del santuari el poble es veu amb les distàncies reduïdes entre les cases. Anna Maria Dalí ho descriu així: "Un cop a dalt, Cadaqués es veu petit, molt petit, però tot ell té una perfecció de miniatura."^[1] I així es troba la gent, en un espai en miniatura que només és possible un cop l'any. L'anècdota que ho explica és que l'ermita és propietat privada i només s'hi pot anar d'aquesta manera aquell sol dia durant l'any. Allà, el cos és excitat a través de tots els sentits i s'entra en una situació que sensorialment s'allunya del dia a dia més auster: el fum, l'allioli, l'apinyament de cossos en ser dins a missa, les salutacions visualitzades constantment i el so d'instruments i de veus que criden, parlen i canten.

Veure la música participant com una percepció sensorial més, a l'hora de formar una construcció de ritual, és quelcom que els musicòlegs Jaume Ayats, Anna Costal, Iris Gayete i Joaquim Rabaseda han anomenat "retòrica dels sentits".^[2] Si es planteja així, es pot analitzar perquè uns moments són emocionalment més forts i com s'hi arriba. El cant dels goigs pot ser-ne un exemple. Els goigs es canten al final de la missa. La missa, en ella mateixa ja es construeix amb espera i seguint una retòrica pels moments més culminants, o el mateix miracle. La gent s'ha desplaçat, ha fet un got de vi, s'ha amuntegat a dins l'església i allà s'ha sentit el silenci de la massa i les veus de tots conjuntament. L'església es troba tota encesa amb els ciris i les decoracions de flor seca i el cant dels escolans i del cor d'homes va apareixent amb proximitat, i fugint dels canons estètics acadèmics. Un cop s'ha combregat i es dona per finalitzada la missa és quan tothom s'encén a cantar els goigs. Els goigs expliquen la raó de ser allà, aproximem la part celestial amb la terrenal propera, i sobretot, al·ludeixen al propi territori. A vegades, la gent que no ha volgut assistir a missa entra per sentir cantar els goigs. És un moment en què se sent, amb tots els sentits, el grup present, el grup que només podia ser imaginat en altres situacions. És un moment d'himne del poble i de la festa.

En el cas de Sant Sebastià, concretament, trobar-se i reconstruir el poble és la finalitat de la festa. Cadaqués és un poble que rep una gran quantitat de turisme al llarg de l'any, però sobretot durant "el bon temps". El nombre de forasters pot superar sis vegades la població durant el mes d'agost. Tot i així, hi ha un hivern, un temps de clima dur, d'accentuació de l'aïllament i de retrobament. El lloc queda separat de l'Empordà pel final dels Pirineus, i obert al rigor del mar. És un petit territori que s'ha construït de manera única i amb els trets identitaris molt marcats. Viure-hi tot l'any es basa en la il·lusió de continuar sent com s'és i retrobar-se lluny de la pàtina que els difumina a l'estiu. El calendari econòmic es basa a l'entorn d'aquest bon temps i l'hivern és necessari per posar-ho tot a lloc. No es pot ser amfitrió tot l'any. A l'hivern cal trobar-se amb el nucli de Cadaqués, sense forasters, i orgullosos de tenir aquest contrast estacional marcat.

Les festes d'hivern passen a ser no només un fet, sinó necessàries. Serveixen d'eix i de culminació d'aquest moment de construir-se com a poble. Per tal raó, la il·lusió de fer la festa es basa en aquest retrobament lliure de qualsevol estranger. Tot foraster suposarà una pèrdua d'il·lusió i una possible destrucció de la mateixa festa. La festa és viva quan manté el sentit social que la fa ser. I és que la festa no és merament un gaudi, molt menys lleure, sinó un temps de reconstrucció tens i a llocs com Cadaqués, bàsic. A Sant Sebastià la música i el ball esdevenen moments de culminació d'aquesta recerca dins la festa. Responen a la necessitat de percebre el grup individualment.

La música que fa el temps

"El temps és una muntanya que es desengruna a les mans de milers de buscadors de plata. Anostrem almenys aquestes hores i fem que hi hagi llum a la memòria." (8-11)^[3]

Tel-Aviv, Manuel Forcano

- Premi internacional Joan Guinjoan

Contingut Anterior

- Número 2, novembre 2011
- Número 1, octubre 2011

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
Número 80, octubre 2019
- Número 79, juliol-setembre 2019
Número 79, juliol-setembre 2019
- Número 78, juny 2019
Número 78, juny 2019
- Número 77, maig 2019
Número 77, maig 2019

Veure tots els números de L'ESMUC digital

Ermita de Sant Sebastià

Les festes d'hivern es marquen per la foscor al voltant del solstici d'hivern. Segueixen tot un cicle que va de Sant Martí, a mig novembre, fins Carnestoltes. En aquest temps es troba un moment molt rellevant a la societat: el Nadal i el canvi d'any. Esdevé un temps de regeneració en l'escassetat que presenta la natura. En aquest moment del calendari s'hi han acumulat un seguit de contrastos amb aquest fred que presenta l'hivern. Abans de Nadal es celebra la fertilitat, de la terra o les persones, culminat amb el Nadal i la seva focalització a la infantesa. L'absurd i l'excés van prenent possessió, i passat Nadal es celebra, amb optimisme, que tot tornarà a néixer, com ho ha fet el sol, o el nou any. Tot pot culminar amb la gran disbauxa del Carnaval.

Sant Sebastià és una festa marcada per les poques hores de sol. La foscor fa que el dia sigui curt, i per això s'intenta ser a dalt l'ermita el més d'hora possible. Els joves són els primers que volen ser-hi i veure-hi sortir el sol, i també els últims a marxar-ne. Durant aquest dia s'és en un altre espai, i també s'és en un temps que fuig del de la quotidianitat. L'organització del temps no es basa en les hores del rellotge. De la mateixa manera que l'espai existeix d'aquesta manera només un cop l'any, el temps també. A la vegada, la sensació és que tot sigui etern. Un país de "Mai més" que fa que les fotografies siguin sempre en la mateixa situació, però la gent canvia i sigui la mostra del pas del temps. La percepció que se'n té és la d'un cicle d'un dia que un cop l'any es repeteix. Aquesta il·lusió provoca que la festa es modifiqui per si sola, i la discontinuïtat històrica no sigui present a l'hora de viure-ho.

En aquest espai temporal de la festa la música s'encarrega de puntualitzar els moments que organitzen el dia en relació al sol. Quan es narra el dia de la festa es fa seguint una successió de continguts. En aquest cas: es puja, hi ha la missa i es canten els goigs, després hi ha tres sardanes, aleshores es dina, després hi ha jocs i es ballen patacades, tot seguit es baixa i hi ha sardanes al poble. Els moments musicals emmarquen estones amb contingut i ajuden a imaginar i sentir la successió del temps en el dia de festa. A més a més, quan es balla l'emoció és la més forta, la que es busca, i la que fa que la festa sigui reeixida. Així es pot entendre la importància de recordar aquestes estones. La música actua de divisòria del temps dotant de contingut emotiu i sensorial certs moments del dia.

a) Missa i goigs

Quan es fa la missa és la raó original de ser allà, és la resolució del fet de pujar fins l'ermita i no quedar-se al poble. El model de cantar dels escolans i el cor d'homes durant la missa no respon als cànons estètics i models acadèmics. Potencien el mode 1 de la veu, l'anomenada veu de pit, per buscar la potència de certes vibracions que provoquen el conjunt de veus i una entrega corporal més gran. Aquests models fan que l'activitat tingui un interès per als qui en participen. No s'ha de complir amb cap imatge cap a fora, el que es vol sentir és l'experiència de cantar plegats i sentir-ho corporalment, i aquests models ho permeten.

Un cop acabada la missa tothom canta els goigs. Es pot cantar llegint el full de goig, o si més no, la tornada és el que pot arribar a sortir de la boca de cada individu: "En Pení aspre muntanya, oh què consolació." Els goigs tanquen aquest moment per donar pas a l'emborratxada dels sentits amb els excessos de la festa.

Cant dels goigs. Auro: Gianni Ginesi

b) Sardanes i dinar

Sortint de l'església hi ha tres sardanes que un cop acabes indiquen que és hora de dinar. Les sardanes impliquen el ballar, i per tant permetre relacionar-se i divertir-se, lluny de ser una dansa simbòlica de catalanitat. Els músics tenen un paper distingit, i són els únics que són servits al dinar, ocupant l'interior de l'església. L'orquestra, i és així com s'anomena la "cobla" a Cadaqués, ara ja no fa l'ofici, però hi havia tocat en anys anteriors. Els músics són l'únic element del dia pagat per l'ajuntament. Per tal raó, a través del tractament en l'elecció de la cobla, la informació que se'ls ha donat i el resultat, es pot demostrar una implicació menor o major per part de l'ajuntament amb la festa. L'elecció dels músics pot esdevenir el resultat de l'actuació del poder, i la representació de poders és quelcom present en l'espai festiu. La ballada de sardanes es troba en un moment d'aperitiu, de migdia i d'alegria. Per tothom, hagin entrat a missa o no, esdevenen una marca que l'ofici s'ha acabat i que s'obre l'hora del dinar.

El dinar es fa en colles distribuïdes per totes les feixes. Els més joves es disposen als llocs més elevats, als límits de l'espai de la festa. Els més grans es situen a prop de l'ermita. L'organització per colles és un preàmbul i una construcció bàsica per després poder fer-ne la de grup. Formar part d'una colla vol dir formar part d'un grup del poble. Un foraster difícilment pot formar part d'una colla i és per això que ser-ne d'una vol dir formar part del poble. Cada colla té el seu espai que cada any es repeteix. No es diu, però cada una en té el seu i no un altre, es respecta. L'espai de cada colla és un dels codis implícits i tensos de la festa, que trencar-lo podria comportar conflicte. Aquest espai es marca amb el foc del menjar, el cistell i la mateixa gent sent-hi. A partir d'aquí cadascú va deambulant entre les colles per saludar-se i compartir, amb el gust, el menjar i beure. És una durada de petits enllaços i de suma de relacions entre la gent del poble. Un foraster intentant fer com un local pot causar el conflicte, perquè ja d'entrada aquell que ningú ha convidat significa la desil·lusió de realitzar la festa, i la tensió inherent pot sortir a la llum. El dinar, segons com, és degustar el propi territori. Pot ser problemàtic, ja que alguns aliments locals poden estar en conflicte. És el cas de les 'garotes', eriçons de mar, què a causa de la seva explotació en grans vaixells de fora han passat a no haver-n'hi. L'allioli, és aleshores el gust fort que lliga tots els aliments presents, i motiu de tast entre colles.

c) Patacades i jocs

Passat el temps de dinar, l'estómac ple, el vi fent efecte i el goig d'haver-se trobat amb la gent, vénen els jocs, però sobretot, les patacades. Marquen el final del dinar i l'inici de començar a baixar, perquè és el moment en què el sol es pon a la muntanya. Les patacades són un ball cantat en què es permet transgredir, mitjançant quartetes satíriques, dient missatges pujats de to, rancúnies amb ironia, absurditats i exaltació d'un component eròtic.^[4] Es ballen en rotllana, agafats de les mans, fent sardana. El moviment dels braços i el desplaçament caminat segueixen l'estructura que es canta, variable en cada ocasió. Les quartetes, pròpiament les patacades, les canta un de sol mentre el grup les repeteix. Les sàtires varien i es diuen segons l'atzar porta a la memòria. N'hi ha que són necessàriament consecutives. A diferència del que es pot pensar per assimilació a altres models és que hi ha una improvisació seguint un diàleg, o que hi hauria sigut en algun temps, però les patacades segueixen un altre model, i segurament l'haurien seguit anteriorment. Fan un repàs local del poble i de la situació i diuen les barbaritats d'unes corrandes que tots han sentit i que s'adapten en cada època i situació. Es troben en un moment de fer neteja i transgredir per tornar a recomençar un cop passades, com el testament d'un Carnestoltes. Ballar, fer, cantar o dir patacades vol dir aquest moment i no pas una tonada en sí. Apareixen en situació de cant ballat, i per tant, altres cançons de disbauxa hi són presents de tant en tant. Moviment i veu formen uns gestos dialogant, només possibles amb el grup, i passa a ser un moment de revisió i reconstrucció del poble fonamental. Tot i així, per la seva peculiaritat i casualitats que han fet tenir aquest model viu i present, hi ha hagut una sobrevaloració i per tant un lleuger procés de folklorització.^[5] Això ha provocat que l'ull de forasters interessats per un suposat model de 'cançó amb text improvisat' es desplaçés a formar part de les patacades fent que perdés interès per una part de la població, sobretot els més joves, que no veuen la gràcia de riure entre desconeguts ni la transgressió que suposa.

Patacades. Autor: Gianni Ginesi

Acabades les patacades se segueixen fent jocs mentre uns quants recullen i van baixant la muntanya. És un temps de sensacions barrejades, havent dinat, cantat i ballat, que es volen mantenir tant com es pugui. Els jocs que es fan permeten una altra relació entre la gent i demostracions de força, exaltant el cos i amb violències controlades. El 'borinot' és un joc en què es pica, el 'mare' és de força i resistència, tots dos d'astúcia. També es salta a corda. El saltar a corda també provoca un cant entre petits i grans combinat amb el salt. Els jocs apareixen a la tarda, i omplen espais de temps més suaus i de transició entre moments culminants.

d) Cap de Creus

Un cop s'és a baix hi ha una ballada de sardanes. Allà al poble, el sol s'ha post més tard i encara queda claror. Però, durant el ball la llum va desapareixent. Els músics toquen, uns quants ballen, altres beuen més al Casino i molts salten a corda tot cantant. Finalment ve l'última sardana, que és la que ha esdevingut l'himne implícit de Cadaqués: *Cap de Creus*, de Rafael Cabrisés (1888-1950). Aquesta sardana té lletra composta per Joaquim Gay, i és en gran part sabuda per la gent de Cadaqués. Aquesta sardana la va a ballar tothom qui encara és allà. Per a molts, sobretot joves, serà la única sardana que ballen a l'any. Passa a ser una sardana esbojarrada, cantada en els trossos que la sil·labització de la lletra i el ball ho permeten, i que coincideix en el moment de la última claror. La sardana esperada, esbojarrada i més participa apareix just en el moment en que s'entra en la foscor absoluta. És la puntualització del moment, i és a la vegada la síntesi del que són les festes d'hivern: un contrast ple d'absurditats, excessos, alegria i sentiment de grup amb la fredor de l'hivern.

La música en moments concrets de col·lectivitat crea successió i consciència temporal a la festa. Amb la música hi ha punts àlgids i culminants al dia que ajuden a separar cada moment de manera contínua. El sol s'hi està poques hores i s'aprofita cada moment i espai de temps per viure amb els cinc sentits desperts, per sentir la comunitat local. Les campanes sonen de bon matí al poble i no marquen les hores: diuen que és festa, un nou temps, i que toca pujar a l'ermita, a aquells que encara no són a dalt mentre surt el sol. La successió de cantar a missa, fer-ne himne dels goigs, ballar, dir amb permissivitat quan es canta i finalment ballar i cantar la sardana del propi territori és la que ordena la jornada. En el dia de festa s'hi van sumant percepcions diverses, però la gestió dels moments culminants la fa intrínscament la música, mentre puntualitza els diferents moments del dia en relació al sol.

Sardanes al capvespre

Bibliografia

Jaume AYATS, dir. (2006). *Córrer la sardana: balls, joves i conflictes*. Barcelona: Rafael Dalmau, editor. ISBN: 84-232-0698-X

Jaume AYATS (2007). *Les chants traditionnels de pays catalans*. (Isatis). Tolosa: Centre occitan des musiques et danses traditionnelles Toulouse Midi-Pyrénées. ISBN: 978-2-950847-44-7

Jaume AYATS (2009). *Explica'm una altra cançó: Tió, Nadal i Reis*. Barcelona: Rafael Dalmau, Editor. ISBN: 978-84-232-0736-7

Jaume AYATS (2010). "Cantar allò que no es pot dir: les cançons de Sant Antoni a Artà, Mallorca" dins *Revista transcultural de música*. [EN LÍNIA]. Desembre 2010. Núm. 14. Sibe, Sociedad d'Etnomusicología. [Data de consulta: 3 de gener de 2011]. ISSN: 1697-0101 Disponible a: <www.sibetrans.com/trans/trans14/art14.htm>

Jaume AYATS, Anna COSTAL i Iris GAYETE (2010). *Cantadors del Pallars: cants religiosos detradició oral al Pirineu*. Barcelona: Rafael Dalmau, Editor. ISBN: 978-84-232-0744-2

Jaume AYATS, Anna COSTAL, Iris GAYETE i Joaquim RABASEDA (2011). "Polyphonies, bodies and rhetoric of senses: latin chants in Corsica and the Pyrenees". Dins *Transposition: musiques et sciences sociales*. [en línia]. Gener 2011. Núm. 1 "Polyphonie et société". Fabula. [data de consulta: gener 2011]. ISSN: 2110-6134 Disponible a: <<http://www.transposition-revue.org/article/polyphonies-bodies-and-rhetoric-of?lang=fr>>

Franco CARDINI (1983). *Días Sagrados: Tradición popular en las culturales Euromediterráneas*. Barcelona: Editorial Argos Vergara, 1984. ISBN: 84-7178-894-2

Anna Maria DALÍ (1951). *Tot l'any a Cadaqués*. Barcelona: Editorial Joventut. [s.n.]

Anaís FALCÓ (2011). Patacades, parenostres i sardanes: documentació i anàlisi de la festa de Sant Sebastià de Cadaqués. Joaquim Rabaseda (dir.). Projecte final. Barcelona: Escola Superior de Música de Catalunya

Manuel FORCANO (2000). "Tel-Aviv" dins *Corint*. Barcelona: Edicions Proa. ISBN 84-8437-102-6

Claude GAIGNEBET (1974). *Le carnaval: essais de mythologie populaire*. París: Payot. ISBN: 2-228-27270-5

Josep MARTÍ (1996). *El folklorismo: uso y abuso de la tradición*. Barcelona: Ronsel. ISBN: 84-88413-43-2

Josep MARTÍ (2010). "Entendre una festa" a Francesc VICENS (2010). *Diguem visca Sant Antoni: una aproximació musical a la festa*. Palma: Edicions Documenta Balear. Pàgs. 11-16. ISBN: 978-84-15081-30-2

Edward MUIR (1997). *Fiesta y rito en la Europa moderna*. Madrid: Editorial Complutense, 2001. ISBN 84-7491-597-X

Joaquim RABASEDA (2009). "Les nades i el malestar de la felicitat". *L'Avenç*, núm. 352, desembre, pàgs. 70 i 71. ISSN: 0210.0150

Josefina ROMA (2009). "Les ermites com a nus de contradiccions". *Revista de música i cultura popular Caramella*. Juliol-desembre 2009, núm. 21. Pàgs. 4-7. ISSN: 1888-0827

Joan SOLER i AMIGÓ, dir. (2006). *Tradicionari: Enciclopèdia de cultura popular de Catalunya*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana. ISBN (Enciclopèdia Catalana): 978-84-412-1390-6

Francesc VICENS (2010). *Diguem visca Sant Antoni: una aproximació musical a la festa*. Palma: Edicions Documenta Balear. ISBN: 978-84-15081-30-2

Agnès VILLADARY (1968). *Fête et vie quotidienne*. París: Les éditions ouvrières. [s.n.]

Notes

[1] DALÍ, 1951:10.

[2] AYATS, COSTAL, GAYETE i RABASEDA, 2011

[3] FORCANO, 2000: 60 [v.10-11]

[4] Exemples de patacades: Ex. 1. "Una barca en veig venir | carregada d'estisores | per tallar ses males llengües | a ses dones xerradores." (FALCÓ, 2011: 103-P4). Ex. 2. "Una figa per ser bona | ha de tenir tres senyals | sequillona, colltorcida i | pessigada d'es pardal." (FALCÓ, 2011: 104-P20)

[5] Terme utilitzat segons MARTÍ, 1996.

Comentaris (0)

+ Afegir un comentari

Ni d'aquí ni d'allà

La cançó *No soy de aquí, ni soy de allá*, de Facundo Cabral

Carles III
Professor de l'Esmuc

Posa't en contacte

La música té la paraula

Altres publicacions 1

Facundo Cabral, al seu darrer concert, a la ciutat de Quetzaltenango, Guatemala Sense noves tecnologies, m'hauria quedat que la cantava el Julio Iglesias, i prou. Bé, no cal ser catastrofista: potser l'hauria recordat cantada a la tele en blanc i negre per l'Alberto Cortez, o xiulada amb suavitat pel barbut Jorge Cafrune.

És un gust passejar-se ara per googles, viquipèdies, youtubes i esportifais i saber més coses de la cançó que diu: "No soy de aquí ni soy de allá, no tengo edad ni porvenir". Si aquesta tornada t'allibera de dues noses considerables -l'espai i el temps-, la resta de la lletra sembla que no vulgui tampoc ser sempre la mateixa.

Facundo Cabral, [assassinat fa uns mesos](#), deia que la va improvisar anant borratxo i l'endemà no recordava res. Sort que algú l'havia gravat en una casset. "Me gusta el sol, Alicia y las palomas, el buen cigarro y la guitarra española", cantava Cabral en un [vídeo](#). En un disc, però, "Me gusta el sol y la mujer cuando llora, las golondrinas y las malas señoras", i en un altre, "Me gustas tú y el mundo que te acompaña, la primavera y los pastores de España".

També són diversos els fragments recitats amb la guitarra abans de començar-la a cantar: "Me gustan los que se callan y me gustan los que cantan y, [de tanto andar conmigo, me gusta lo que me pasa](#)", "Me gusta andar pero no sigo el camino, pues lo seguro ya no tiene misterio", "Me pongo el sol al hombro y el mundo es amarillo, y si llueve me mojo y no me enojo porque no encojo", "Y el Señor dijo a Abraham: 'Abandona tu tierra natal y la casa de tu padre y ve al país que yo te indicaré'".

Cantautor, revolucionari, místic cristià, humorista, poeta, personatge protagonista d'una vida que és una autèntica faula, Facundo Cabral diu en una [entrevista](#) que la melodia d'aquesta cançó va aparèixer sola i va pensar que no era seva, que la tenia a la memòria perquè l'havia sentit en alguna banda.

Comentaris (1)

+ Afegir un comentari

facundo cabral

víctor valls i aubert 11 desembre 2011 12:57:23

M'ha agradat molt conèixer Facundo Cabral i més a través d'aquesta revista que mostra així una evident pluralitat. Gràcies Carles!

Contingut Actual

Número 3, desembre 2011

Destacats

- A dues veus
- Article
- La música té la paraula
- L'entrevista

- Premi internacional Joan Guinjoan

Contingut Anterior

- Número 2, novembre 2011
- Número 1, octubre 2011

Números anteriors

- Número 81, gener 2020
Número 81, gener 2020
- Número 80, octubre 2019
Número 80, octubre 2019
- Número 79, juliol-setembre 2019
Número 79, juliol-setembre 2019
- Número 78, juny 2019
Número 78, juny 2019
- Número 77, maig 2019
Número 77, maig 2019

Veure tots els números de L'ESMUC digital